

Науково-художній часопис

ВГОРВІЩА

2012 рік, лютий, число 2 (76)

Наталія ЗАРУДНЯК

Світ, наповнений любов'ю!

(поезія Петра Поліщука)

Замріяний,
закоханий,
загадковий,
стильний!...
Студентський
улюбленець...
Кафедральна
палічка-
виручалочка...

Майстер на всі руки... Володар Слова... Дотепник, філософ, цинік, оптиміст, фантазер, знавець... Словом, такий, яким бувають лише поети, справжні поети... Він, помахуючи своєю шляпою, з посмішкою і новими сподіваннями, зустрічає чергову річницю... вічно юний, молодий... Блискучий майстер слова, неперевершений версифікатор, чоловік-краватка, чоловік-капелюх, чоловік-бездоганний стиль, підкорювач такої примхливої пані як Любов, він народився у перші дні весни, коли любиться, і — любив, і любить і любитиме... гой-гой, завжди, поки житимуть люди, які читатимуть шикарну поезію. Уже яка ця пані Любов вибаглива, але і вона собі красивіше здається у його віршах.

У Петра Поліщука у віршах є все. Це — і пошуки ширості, відвертості, і осмислення, минулості, грішності, і флірт, і іронія, й ностальгія, і...

І, звичайно ж, кохання, нехай і нерозділене, але воно, все одно, з рідні Вічності (Бог є Любов, Бог вічний і Любов вічна.) Але кохання Петра Поліщука таке рідне, своє. «Зліплю із...// відштовхнете розіб'ється// але ж черепки залишаться// а вони// вічні»
Вміння цінувати мить і себе в минулості, сприймати свою грішність і не соромитися її.

А вже яких тільки відтінків у кохання-перелюбу у його віршах нема. Це і падіння у порожнечу («летюча зірка//теж//окреслює порожнечу») і порятунок від дурносвіття, воно і віршами пахне і жалить, як кропива, і світить, і гріє.

А цей його вірш — чистісінької води флірт — провокація — просто обожною. «І Ви вірите// отому своєму «ні»// то ж слово// ледь чутно

мовлене// вустами// а вони не лише// промовляти вмінуть// я знаю».

Кохання як пошук недосяжного ідеалу («Діткнусь мигцем обману-раю//І приголублю тінь. Чужу»).

Десь і сум за втратою відчуття молодості. «Старечо зирить час дивакуватий,// Що десь комусь кортить парубкувати».

Зародження відчуття кохання «Навшпиньки любеняточко зіп'ялось//І соромливо в очі загляда//...Розтали очі Ваші у політті...».

Цинічно-піднесеному ліричному герою навіть зовсім ні до чого ідеальне оточення. Він поглядом, як помахом чарівної палички творить красу, загадку, ідеал... «Байдуже — сон чи гра — // Душа під брови тулиться. У рай.» І чи це він собі придумав, чи так насправді («А брівки — подивом — на пів чола// А погляд — криком злюбів невтоленних») та («І день — пропащий. І життя — невладе»).

А врешті, що треба чоловікові для щастя? Думаєте, ви його щасливим зробите?. А не діждетеся. Він сам собі маг, він сам собі Бог, а ви можете підійти і позичити пригорщу дива — він щедрий.

Петро ПОЛІЩУК

Сонети, верлібри

Не вмію
празникувати.
Люблю
робити
з буднів
празники —
жити.

Розбілена. Розболена. Недільна
Душа стрічає новорічний сніг.
Не у вінку, неначе. Й не в багні.
Лиш у безсонні. Сумно-безнагідно.

Чи то людські звисочення-падіння,
Чи нелюдської задрости пісні
З-підтишка в груді б'ють, збивають з ніг,
В долоні плешуть. Світ у тінях..

Душа ж — радіє. Крізь плачі-осмути,
Крізь намовлянь-набріхувань отрути,
Беззахисна перед гріхом обмов.

Радіє сміхам, поглядам гівочим,
І пише вірші стомлено цюночі
Про май, по смуток білий, про любов.

В когось
минуле —
це
каяття.
Не каюся,
і —
щасливий.

Нажовтилася осінь, нажурила
Тепла, залюблень, цвіту, досягань.
На списаній сторінці невисганих
Немає крапки. І нема чорнила.

Може, душа освідчень завинила —
Не дописала, не доберегла.
Печаль недоболіло-дорога
Обману сіре павутиння звила.

Бери перо — пиши про старість,
Про те, чого хотілось і не сталося,
Про здалені кроки гарних ніг,

Про стомлене бажання здоганяти,
Торкнутись, шепотіти, обійняти —
Не кайтесь. Не молодіти в сні.

Люблю
свою тінь.
Від сонця.
Жива.
Живий.
Розмовляємо.
Рідня.

В розхлюпинах остудних мрінограю
Душа вчепилася за літов-язь.
На стиглоцвіття літа дух зіп-явь —
Випрошують спочинку в долі скраю.

Десь там і я народжуюсь-вмираю
У світі, що стомився чи зазнався,
У часі, коли вчора ждати — зась,
У неклі недовиграного раю.

Моїми кроками у тиховітійність
Вбрідає-вписується слово-вічність
Про будні-празники, про старість-юнь.

Ні втоми, ні жаління — тільки вірність.
...У білому нічому біла більність
Малює чи стирає тінь мою.

Оббарвінилася
стежка.
Але
сліди
є —
мої,
щоденн...

Відкрий вікно, хай зорі залітають.

Занадто відкрита, занадто сліпа
Летіла душа між спокусами грішних.
Занадто солодка, занадто німа
Зосталась мовчати в обіймах тих ніжних.

Здалася йому і рожевим думкам,
Хотіла в цю мить до зірок говорити.
Занадто єдина скорилась рукам,
Які так відмотно уміють любити.

Лист Т. Г. Шевченку

Мій добрий пане, геніальний друже!
Пишу листа, куди він не дійде.
Вам, мабуть, це життя байдуже,
Я бачила у сні, що сніг іде.
А Україна страшно, грішно гиє.
Її сховав обурення вінок.
Ніхто всієї правди не напише,
Бо нищить страх думки зірок.
Пригнічують, катують волю.
Все просто — так було й колись.
Цей жах відомий навіть полю,
В якому праця і наказ велись.
Убили совість... Не в усіх, звичайно.
Ще є сміливці, які топлять лід.
Лим на таких дивитися страждально,
А їх слова кидаются у піт.
Я попрошу: коли б Ви мали змогу,
Підтримайте того, хто ще живе.
Шепніть на вушко радісному Богу
Про те, що наш народ не вмре!
Спасибі, що мене почули.
Піду тепер шукать зірки.
Вони мене до своєї штовхнули.
Дарую Вам оці рядки.

Тихенько! Чуєш? Нам шепоче казка.
Пташки шебечуть голосом твоїм.
З лиця упала ненависна маска,
Із рук чарівних янголів поїв.

Мовчи, благаю, нас зупає поле,
Де мак червоний пісеньку співа.
Цілуй вуста, о, грішна моя доле,
Це щастя посилає всі дива.

Тихенько! Чуєш? Нам шепоче казка.
Пташки шебечуть голосом твоїм.
З лиця злетіла ненависна маска,
Із рук чарівних янголів поїв.

Відкрий вікно, хай зорі залітають.
Троянди пахнуть на весь дім.
Щасливі квіти поглядом кохають,
На вірність присягаю тільки їм.

Заглянь у очі, не кажи нічого.
Цілуй думки, що ніжністю живуть.
Не чую голос іншого, чужого...
На крилах янголи мене несуть.

Відкрий вікно, хай феї залітають.
Троянди пахнуть на весь дім.
Щасливі люди серденьком кохають,
На вірність присягаю їм.

Анастасія
ПОДБИТОВА

Спасибі друзям, що рятують вчасно.
Ховай їх, Господи, під янгольським крилом.
Без них жила б нещасно,
Вакутай душі зоряним вінком.

Схились прощенням над убогим сумом
Того, хто зраджував мене не раз.
Неси очищення спитнілим думам,
Мій біль нехай сховає час.

Цілуй серця до ширості байдужих,
Вони пішли затоптувать квітки.
Утіш коханок відчайдушних,
Пришли таким кохання навіки.

Батькам уклін за те, що привели
У світ чарівно-пристрастно-прекрасний.
Від них і брата лихо відведи,
Живуть хай довго, радісно й багато.

Так, я слабка, а ти бажаєш сильних.
Отих, що тілом зваблюють життя.
Їм не потрібні душі вірних,
Для них кохання — то сміття.

Щаслива я, бо маю значно більше.
Кохуюся у віршах, мріях, снах.
Не поважаю зрад страшних і вічних,
За це страждаю у своїх думках.

Іду вперед, хоч ти кудись тікаєш.
Не буду доганяти, схаменись.
Чого лим впевнено тримаєш
Усе, що ненавиділось колись?

Так, я свята, бо ти бажаєш грішних.
Таких, що тілом скорюють життя.
Мені потрібні душі гідних...
Для мене страх — то забуття!

Тетяна БАЛАНОВА

Від кохання до страждання — лише один крок

Ось і минув День Святого Валентина. У цей день, 14

лютого — той, час серце хоч раз сповнювалось жаром кохання — вшановує святого Валентина. Закохані роблять сюрпризи одне для одного, дарують подарунки та присягаються у вічному коханні. Відомо, що жодна людина не може прожити без кохання, без цього світлого почуття, що притаманне всім без винятку, як дорослим, так і малим. Та чи задумувався хтось що ж таке кохання?

Скільки людей — стільки думок, але, маю надію, кожен погодиться, що кохання це присвячення свого життя іншій людині, бажання піклуватись про неї та присвятити їй своє життя.

Про кохання написано і сказано багато. Але кожен з нас уявляє це почуття по своєму. Однозначно, що кохання — це стан душі людини. Кожний кохає по-різному: хтось кохає із самого народження, хтось — коли стає дорослим, хтось у підлітковому і юнацькому віці, а комусь кохання з'являється знезачка, коли його зовсім не чекаєш. Проте для кожного воно є довгоочікуваним, несподіваним та захоплюючим.

Здається що кохання — це лише щастя, але не все завжди так, як нам хочеться. Дуже часто кохання буває одностороннім і тоді воно перетворюється на муки, страждання та безнадійні сподівання. Але все ж таки ми продовжуємо вірити у світлу сторону цього почуття. Кожен з нас сподівається, що це кохання назавжди, на все життя.

Наше життя сповнене різних випробувань, злетів і падінь і не завжди нам легко зробити правильний вибір — між добром і злом, коханням та ненавистю. Проте кожен із нас почувається впевненіше, коли поряд є людина, яка підтримає тебе

у важку хвилину, подарує свою любов і ніжність, дасть мудру пораду та найголовніше — ніколи не зрадить. І тільки дійсно віддані та чесні одне перед одним люди проходять усі випробування, які їм влаштує життя.

Саме кохання — почуття, яке живе вічно, яке подолає усі проблеми та незгоди, яке долає нещастя біль, горе та сльози. Воно таке сильне, але водночас безсиле....

Так у кожного є своя відповідь на питання «Що таке справжнє кохання?» Але я впевнено може сказати, що кохання, це не лише блиск в очах, подарунки та зізнання в своїх почуттях. Це те, що двоє людей які пройшли величезну кількість випробувань, спокусу на своєму шляху залишилися вірними та відданими одне одному! Це розуміння того, що існує лише «він» та «вона» і це — найважливіше у світі.

Кожному, хто зараз читає цю статтю, я бажаю лише щирого, чистого взаємного та відданого кохання! Кохайте та будьте коханими!

Малюнок Марини ПАВЛЕНКО

Оксана
КОЧУБЕЙ

Етнолінгвістична спільність на землях України остаточно складається на час утворення Київської Русі. «Найдавніші народні словесні твори мають найрізноманітніший зміст, охоплюючи всі розумові і моральні інтереси народу», пише про появу організованої словесності на теренах України Георгій Булашев. В цей же час досягає своїх вершин і обрядово-міфологічна та демонологічна сфера та, власне, й прослідкувати етнолінгвістичні зв'язки можемо, користуючись писемними джерелами лише з цього періоду, а завдячуючи наявності таких джерел, досліджуючи етимологічний родовід слова і морфологію писанки, як природного і мистецького витвору, можемо врешті прояснити взаємодію моноетнічних і світоглядно-мистецьких чинників.

Ян Парандовський відмічає єдинодумство всіх релігій щодо мови з її потенційним багатством звуків, форм, правил у надприродному походженні — «даром Божим», а Н. Клименко, аналізуючи художню мову, вказує на такі її специфічні особливості, що, як суто мовні, пояснені бути не можуть, позаяк «вона не просто висловлює, стверджує, розповідає про щось, а немовби створює перед нами це щось».

І саме тут слушно повернутися до того часу, коли мова була наповнена словом, а писемність — знаками, символами, і оті знаки були не інертними, а осмисленими, емоційно забарвленими, активними, виникнення ж міфологічного мислення додавало слову експресивності, розширювало емоційно-чуттєву сферу, а відтак породжувало мистецтво, а це вже царина духовнолюдної. І оця радикальна одуховленість якраз і є справжнім мистецтвом, але коли результатом одуховлення стає з'ява Слова як розвинутіша форма реагування, тоді не лише збагачується вокабулярій пересічної людини, а й у щонайглибшому ядрі зроджується і зміцнюється в ментальності етносу соціальна заангажованість мистецтва, врешті, з духом, з формами отого мистецтва зростаються найтривкіші основи

культури, — істина, добро, краса, а, відтак, і складе підґрунтя найвищого шару мови — довіри, в еволюції — віри.

Адже, прослідковуючи етимологію слова «хрест», зображення якого в найрізноманітніших формах зустрічаємо на писанці, доходимо, що воно від дієслова «хресати» (кресати), «хрестити» (крестити) — добувати вогонь. Саме слово «хрес» (крес) завжди означало вогонь. Отже, Хрест — знак вогню. Знак Сонця — хрест у русі — прями сварга, знак сонця в русі через сузір'я Сварога — обернена сварга, сварга без однієї гілки — знак живого вогню, добутого тертям. А Хорс — бог сонця в язичництві, Сварог — прабог, владику світу, бог світла і небесного вогню. Отож, як бачимо, і фонетично, і візуально символіка хреста має просте пояснення, бо м'яко кажучи, не дуже ймовірним є твердження про зв'язок із китами й черепаками у правічних диких пушах, які були на теренах трипільської культури 5-7 тисячоліть тому. А ще, гадаємо, слід дуже обережно ставитися до виснування із локальних назв на кшталт «п'явки», «п'явки з огірочками», «кресало», «черепаха», загальні поняття писанкової символіки і прив'язувати їх до трипільської доби та давати конкретні назви, наприклад — «зм'я-дракон», що є втіленням сонця, ми ж йдемо асоціативним шляхом. Досліджуючи етимологію слова «яйце» за аналогією із ближчим нам, наприклад, «цеглина» (це глина), дійдемо такого висновку: отой чоловік, котрий із перших, тримаючи в одній руці яйце, другою окреслив навколо себе коло, мовив «Я й це», сиріч пояснив собі і такому, як сам, світ і себе в ньому, адже бачив, що з мертвого яйця народжується живе, а він сам живий, отже, «це» отожнювалося із «я», і з довкіллям. Тут ми підійшли до форми яйця — **коло** — те, що в лінгвістиці українській позначається цим словом, неможливо вичерпати — від «куля», «калита», «коляда», «коваль» — до «коливо» — ритуальна їжа для померлих, «колодій» (колом діє, звідси й «колодязь»), — і все це в яйці і на ньому, замкнене в безконечній лінії (лінії життя), візерунку (його наповнення).

Як відзначає Б. Чепурко, оте дієслово «діяти» від «ді», що означає «давати-діяти», «діти» (іменник, продукт взаємодії).

Таким же вислідом і слово «кутя» (на писанках — крапочки навколо колосків), від «покуть», а те — від «кути» — найпершої назви хати, в прадавнину під цим кутом закопували горнята зі спаленим прахом предків (чи не звідси у християн «горне місце?»), тому й кут той був святим, і кутя освячувалась,

Етнолінгвістичний аспект мистецтва писанки

постоявши там. Згадавши «коливо», варто прослідкувати походження восьмикутної зірки, що зустрічається в орнаменті писанки. Цифра вісім складає парність (ми ще повернемося до цього слова) найпростіших сонячних знаків хрестів — двох відкритих просторів світобудови. Послідовно реконструюючи через восьмикутність праукраїнської колядницької зірки Тривіди, або Звізди, яка здійснює рух, колує, доходимо лексеми «тризна», яка позначає завершальну частину поминального обряду у слов'ян і буквально читається як «три знання», «триєдині знання», котрі виростають із чітких уявлень про структуральну триєдиність світобудовних елементів, а поминання регламентують взаємопов'язаність еволюційних циклів, єдність трьох людських етапів, триєдиність світу мертвих, живих і ненароджених. Тепер повернемося до парності певних якостей: «Вода-Сонце», «Дід-сніп» — Дін, дно, Дунай, Дніпро — вода, але «Дід-сніп» (сонце), Русь, расени, русини, рости, русий, тобто «сонячно-золотистий», але «ріка», «Рось», «роса», «русло», «русалка». О. П. Знойко пише про давні часи: «...вода позначалася

односкладовим «да», що водночас означає і сонце і небо і у я в л я л о с я першопочатком усього сущого, коли космічна вода позначалася Дана (Вода-мати) й обожнювалася, а великі ріки, що символізували її, були богами,

«На» близьке до українського «нення», отож «Дана» — «Вода-нення», а взаємодія небесної сонячноводної сили «ра» із земноводною через сонячний промінь зроджувало безкінечність існування і врешті сам Безкінечник, як символічний образ цього існування, але образ-ритм, адже, як бачимо, первісні назви були односкладовими, а склад, якщо вірити психологам мови, належав до проміжного періоду між відбиванням ритму голоду, страху, насолоди і позначення словом предметів, явищ, відтак у граматичних формах, у синтаксисі починає відбиватися душа народу, і саме в цю міфотворчу добу були надані чоловічий і жіночий рід небу, зорям, землі, річкам, неживим предметам, а слово стало не лише знаряддям людської діяльності, а водночас і чимсь таємничим, що вимагало пієтету і обережності, ця магічна сила слова полягає в його здатності викликати уяву, образи, а бажання закріпити їх біля себе призвело до окриленості в пісні, закляттях, молитвах, наскельному живописі, врешті, синтезувавшись, — у писанці». Отже, з допомогою Слова людина оволоділа простором і часом. На теренах України це «оволодіння» прийшло після того, як людина навчилася через слово — безформний і невидимий звук, — утримувати речі і явища в свідомості, а містерія увічнення минулого і провидіння майбутнього, містерія висловлювання і увічнення думки, певної ідеї, релігійної або магічної, надало змісту, одухотвореності і надприродної сили (релігійності!) зображенням на писанках. А надалі пам'ять, божественна мнемозина, міцно утвердилася біля системи орнаментальних знаків, які прославляли богів, найвищу сутність перебування на землі, у Всесвіті. Перетворюючись в ідеограми успадковані від попередніх поколінь, збагачувалися з віками, і якби не перервана декількаразово за найближчі 5-7 тисячоліть послідовність, ми б їх розуміли навіть краще, як далекі прашури, бо предмет чи явище довкілля зафіксовані словом мовленням, затим писаним розкривають глибини символічності майже до дна. Ми нині не помічаємо (через буденність) повноти нашої мови, — не лише походження її складників — лексем, а й семантики цих лексем, а вона зі всією своєю тисячолітньою спіраллю залишається на диво простою, бо є органічним вислідом етностановлення. Маленькій дитині, запрошуючи йти надвір, кажемо: «ходімо гайти»; весною співаємо «гайки», «гай» — візуально зелена буйність природи, земний синтез сонячно-космічного проміння, фонетично ж — весняний легіт, першопричина і первочаток руху. А в Гаю (священному), священні дерева: довговічний дуб зі своєю тривкою, триваючою еманцією сонцержуху або пульсуючого Всесвіту, а від нього — лексема «дїброва» (теж священне місце); клен — дерево Отця-сукупності, що символізує чоловіче начало; липа — втілена Вода-Дана, — якраз клен і липа — основні атрибути святкового «маю» на Зелени свята, а дуб — стилізоване Дерево життя і Дерево роду в орнаменталістиці писанки.

Отож слово, як одержина думки, стилізована до символу на яйці, перебуває там своїм найглибшим значенням тисячоліття, і будучи уречевленою умовністю життя людини, як невід'ємної суті природи, висловлена зовні, є невидимою внутрішньою течією життя, знаходить яку і бути в ній покликаний синтез семантики і семіотики етнолінгвістичного обрамлення писанки. В. Кашка в есеї «Денні зорі» каже: «...нічого ліпшого за мову (окрім хіба музики) ми допоки що не маємо». Але ж із наших досліджень вилинується ще один висновок: і писанки, які уособлюють наше світосприймання не як мізерність людини супроти космосу, а як висвітлений найскладнішим синтезом слова, барви, рисунка і форми образ України, її духовності попри перервану тяглість традиції, опосередковано через бінарну опозицію «смерть-відродження», в минулому, тепер і завтра.

Курган

Мар'яна
САПУН

Це було в давні часи. Гайдамаки шаленіли нападами, витрушували з України панів. В один прекрасний, а швидше жорстокий день їх ватажок Іван Гонто потрапив у своє рідне село. Іван ішов тією єдиною, до болі знайомою вулицею. Яблуні вишні, завітчані цнотливим білим цвітом, вклонялися йому і шепотілися поміж собою. А Іван все йшов і йшов хвилями трави. Запахом дитинства дихнув на нього бузок. А ось уже ті, єдині в світі ворота, які не раз тривожили його в снах.

Ясними очима дивляться на вулицю маленькі віконечка, гордовито сяє своєю білизною хата, в ніжні, але міцні обійми взяв призбу барвінок. А двері... Оті знайомі невмирущі двері! Здається, упав би на коліна біля них, притулився чолом — і так замер би щасливим. Але чому не йде батько, мати? Невже не помічають, що їх бунтівний син повернувся? Мов гадина закрутилося неприємне щось біля серця. Понуро, з передчуттям горя зайшов у дім. Так і завмер на порозі.

Батько й мати сиділи за столом і дивились на нього, але жодного руху не зробили. Іван підійшов до них, торкнувся материнського плеча — і тіло м'яко впало йому до ніг — на шії була рана, через яку відійшло життя. Те саме було й з батьком. Мов світ упав Іванові до ніг. Він не бачив уже людей, неба — нічого, лише завмерлі очі матері, які дивились на нього. Поховали їх, Петра і Марію Гонту у селищі Христинівка, на перехресті чотирьох доріг. Вже пізніше Іван дізнався про історію їхньої смерті.

Коли їх односелець Михайло приєднався до повстанців, пан Лоцький вирішив покарати за це його дітей. Десятилітнього Дмитрика зарізали на очах всього села, але шестирічна Марійка змогла сховатися в Марії Гонти.

Панський посланець казав, що коли знайдуть того, хто переховує малу «злочинницю» — вб'ють.

Марія боялася смерті, але ж не можна було залишити напризволяще цю маленьку безневинну істоту. І от одного вечора до них прийшли. Погрозу свою виконали, але поки знущались над старими, перелякане дівча зуміло втекти. З досади найманці аж застогнали. І вирішили старих не ховати, щоб ще й так посміятися з них.

Три дні і три ночі провів Гонто на могилі своїх батьків. Питав у землі, звідки таке зло береться, а земля мовчала... З відчаєм кидав вогненні слова докору небесам, а вони не озивалися ні єдиним словом.

В кого тільки не просив він поради і співчуття: в орла, у вітру, у хмари, у безкрайньої ковили, у туману. Але всі залишалися німи.

Тоді піднявся Іван із землі, заіскрився грізним поглядом, зібрав усіх своїх однодумців і сказав:

— Наше прагнення до волі величезне! Ми рано чи пізно визволимо Україну. Ми повинні вірити у свої сили. Ми нездоланні! І у нашу силу і нездоланність віримо не лише ми. У нас вірять вся Україна!

А потім Іван попросив людей вшанувати пам'ять його батьків. По грудочці землі покласти на їх могилу. І так багато людей було разом з Гонтою, що виріс на місці могили величезний курган...

І стояв цей курган роки, десятиліття. Покрився травою ковили, волошками, барвінком, подорожником, деревієм, м'ятаю, ромашками. І кожен раз, як дивилися пани на цю степову пам'ятку, їм стискалось від страху серце.

Цей курган став символом Христинівки. Її заповітним місцем. На ньому зустрічалися юні закохані. Інші — у волошкових заростях цього кургану поливали сльозами свою нещасливу долю. Матері приносили сюди своїх дітей, щоб попросити у зір небесних, вітру степового та туману молочного щастя й долі для своїх дітей. Сюди приносили радість й горе, щастя і тугу...

Старі люди мріяли померти на цьому кургані. І коли відчували, що останній час прийшов, піднімалися на вершину, востаннє вдихали на повні груди степового вітру, востаннє відчували поцілунки трави на ногах — і відходили навіки.

Цей курган був укріпленням військ Української Народної Республіки. Всі вони полягли тут, і кожне серце переставало битись, відчуваючи лише одне — любов до батьківщини. Ніхто тоді не відступив. Думка була лише одна: «Я не можу зрадити рідний край! Не можу зрадити цей курган, цю чудову даль, яка відкривається звідси, ці волошки, що шепочуть біля ніг! Я не можу зрадити це мирне селище, яке зараз, затаївши подих, слідує за моїми діями!...»

В останній момент їхнього життя курган прощально торкався руками-волошками чола...

І в дні страшного голоду 1932-1933 років людям було легше з батьком-курганом. Прийде мати на курган і просить:

— Матінко-природо, врятуй мене! Дитина помирає, зробити нічого не можу... Хоч трішечки чогось їстівного! — сльози річкою течуть. Зашепоче тут курган — і побачить жінка у себе під ногами їстівний рослин цілу плантацію. Хто знає, звідки вони тут взялися? Ще й суніць заодно назбирає. Так і виживуть мати з дитиною.

І навіть Велика Вітчизняна війна не зруйнувала курган. Вже відгриміли канонади. Спустошений край потребував відбудови. І в цьому радісному вихорі змагань і п'ятирічок сталося непоправне — кургану не стало...

Хтось вирішив, що дружба людей з курганом — дідівські забобони, які треба знищити. Наїхало в Христинівку бульдозерів, і розпочали вони свою чорну роботу.

Люди йшли на роботу, з роботи і бачили, як руйнується вічний супутник їхнього життя. І кожен розумів, що втрачають вони набагато більше, ніж просто місце, де можна приємно провести час. Знавав очевидець історії, вірний і мовчазний друг, втрачалася ланка, яка гармонійно поєднувала природу й людину...

Всі розуміли, що це блюзнірство та варварство, але мовчали... Так і не стало сивого, волошкового дідуса-кургана. Всі нещастя і війни прийшов, а тут просто людська байдужість...

І знову плінув час. Вже на початку XXI століття маленька дівчинка Марійка йшла вулицею і раптом зупинилася. Про що подумала вона? Чому явилися їй образи Івана Гонти, безіменних солдат, лихої окупації і варварства твердолобих керівників?

Може тому, що вона з розповідей бабусі знала, що на цьому місці колись був великий курган, який поєднував людину з природою, а слабким душам надавав мужності. А ще, за словами бабусі, цей курган створював гармонію в житті. То чому ж так швидко забилося серце у Марійки? Їй страшенно захотілося вдихнути степового вітру з висоти кургану, погладити рукою синьооку волошку, і хоч на мить відчутти ту єдність з природою, про яку їй розповідали. Але це було неможливо, бо неможливо повернути втрачене.

І з обуренням викрикнула Марійка прямо в блакитне небо: — Ви мене чуєте? Як ви спокутуєте свої гріхи?!

...Можливо...
...Можливо...
...Можливо...

Настя ЖУКОВА

Історія кохання

Можливо, я вже божеволію від тебе,
Чи просто з розуму зійшла,
Можливо десь зайшла глибоко в себе,
А може я ще просто не жила.

Не бачила очей, які кохають
Не чула слів про те, що любиш ти
Не знала я, що жити ще бажають
Ті люди, що ніколи не були у грі.

Раніше завжди був ти янголом
Я пам'ятаю ті часи,
Тепер для мене став дияволом
Нема й хвилини вже краси.
Тебе хотіла лиш кохати
І очі бачити твої,
Одного лиш тебе чекати,
Та дні зруйновані мої.
Тепер я іншу думку маю,
Про тебе та любов твою
І мрії всі свої ламаю
І долю молоду мою.

Стор. 4

Видавничий центр «ПП Жовтий О. О.» пропонує видавничо-поліграфічні послуги високого рівня:

- виготовлення макетів обкладинок та палітурок;
- палітурні роботи книг, наукових робіт, канцелярських документів;
- підготовка до друку і видання книжкової продукції;
- виготовлення ескізів та друк візитних карток, запрошень, вітальних листівок, буклетів тощо;

Отож, запрошуємо до співпраці. Гарантуємо доброзичливе ставлення та добротність виконуваних робіт.

Чекаємо вас за адресою: м Умань, вул. Садова, 28.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: вул. Садова, 28, м. Умань, 20300, кімната 327.

Свідоцтво про реєстрацію — ЧС — 479 від 16. 06. 2005 року

Редактор ПОЛІЩУК Петро Миколайович

Віддруковано з оригінал-макета ПП Жовтий О. О. 20300, м. Умань вул. Садова, 28 Тел. 067 77 30 197 097 9 467 467